

Wczesna epoka żelaza była okresem znaczących przemian w rozwoju kulturowym, gospodarczym, społeczno-politycznym i technologicznym. Początek pierwszego tysiąclecia p.n.e. cechował się rozkwitem koczowniczego stylu życia na stepach Eurazji, który stanowi istotny element dziedzictwa kulturowego ludzkości. Powstały wówczas wyspecjalizowane gospodarki oparte na hodowli koni, umożliwiające nomadom zajmowanie rozległych obszarów oraz zapewniające dużą mobilność. Plemiona te, dzięki migracjom, interakcjom z innymi grupami ludzkimi oraz licznym podbojom, odegrały kluczową rolę w kształtowaniu historii Eurazji. Pomimo ich znaczenia, stan dotychczasowych badań ujawnia znaczną lukę w rozumieniu stylu życia tych populacji. Bioarcheologia nomadów żyjących w pradziejach pozostaje fragmentaryczna i niedostatecznie zbadana. Ponadto, brakuje kompleksowych analiz, które dostarczyłyby pełniejszego obrazu tych społeczności. Celem projektu jest zbadanie biologicznych i kulturowych aspektów koczowniczego stylu życia populacji zamieszkujących Eurazję we wczesnej epoce żelaza. Badaniom poddane zostaną cztery grupy ludzkie reprezentujące starożytnych nomadów z terenów Europy i Azji: Kimerowie, Scytowie, Sarmaci oraz Saka. Analizy będą prowadzone na poziomie populacyjnym przez interdyscyplinarny zespół naukowców, przy wykorzystaniu metod, technik i narzędzi właściwych zarówno dla nauk przyrodniczych, jak i humanistycznych. Realizacja projektu umożliwi bardziej dogłębne poznanie, w jaki sposób grupy te radziły sobie z wyzwaniami środowiskowymi oraz pozwoli na analizę różnorodności ich stylu życia w kontekście czasowym i przestrzennym. Integracja danych biologicznych, takich jak ludzkie szczątki kostne oraz dowody genetyczne, z informacjami archeologicznymi, oraz zastosowanie zaawansowanych technik badawczych (m.in. metod 3D, analiz przestrzennych, badań kopalnego DNA oraz wnioskowania bayesowskiego), umożliwią kompleksowe zrozumienie ich stylu życia. Badania pozwolą odpowiedzieć na kluczowe pytania dotyczące zdrowia, aktywności fizycznej, rytuałów pochówkowych, mobilności, diety oraz struktury demograficznej i/lub populacyjnej badanych grup. W ramach projektu powstanie również otwarta bibliograficzna baza danych, która ułatwi naukowcom oraz pasjonatom historii Eurazji wyszukiwanie publikacji i raportów dotyczących bioarcheologicznych badań nomadycznych grup ludzkich. Wyniki tych analiz zostaną przedstawione w publikacjach naukowych przygotowanych przez zespół badaczy m.in. z Polski, Mołdawii, Węgier i Kazachstanu. Przy tym, najważniejsze rezultaty badań w uproszczonej formie mogą stanowić źródło informacji do wykorzystania przez muzea. Aspekty dotyczące biologii oraz stylu życia są często pomijane na wystawach poświęconych koczowniczym grupom ludzkim. Dzięki tym badaniom będą one mogły być włączone do publicznego obiegu wiedzy, zgodnie z zasadami nauki służącej społeczeństwu.